

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๑๐๑๓/๒๖๗๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส6224
รับที่ : ธ9268/55
วันที่ : 30 ก.ค. 55 เวลา : 15:08
3/634
301๐๖
15.๖๐๘

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน

แขวงสามเสนใน เขตพญาไท

กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๒

กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ร่าง) แนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ

ด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่องแนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจต่อคณะรัฐมนตรีมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๔๓ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๘ ตามลำดับ ที่กำหนดให้คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ เสนอแนวทางและนโยบาย มาตรการในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ช่วยสนับสนุนกระบวนการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการแก้ไขปัญหาความยากจน แต่ในปัจจุบันอัตราการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพของโลกยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นำมาสู่การหาแนวทางในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และการสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างสมดุลและส่งต่อไปยังคนรุ่นต่อไป ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงภาคธุรกิจด้วย

๑.๑.๒ การดำเนินงาน...

๑.๑.๒ การดำเนินงานของภาคธุรกิจมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพทั้งทางตรงและทางอ้อม อาจเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ซึ่งคือระบบนิเวศใดระบบนิเวศหนึ่ง และการใช้ทรัพยากรเป็นวัตถุดิบในการผลิต ซึ่งการดำเนินกิจกรรมใดๆ หากมิได้คำนึงถึงหลักการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน อาจส่งผลให้เกิดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ การเปลี่ยนแปลงและบริการของระบบนิเวศตามธรรมชาติ และส่งผลสืบเนื่องต่อความอยู่รอดของภาคธุรกิจ ความผาสุกของชุมชน ตลอดจนความมั่นคงของประเทศชาติในที่สุด ภาคธุรกิจจึงควรมีบทบาทสนับสนุนและส่งเสริมสังคมให้ตระหนักถึงการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างสมดุล โดยนำมาตรการการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนรณรงค์ให้ผู้บริโภคปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดำรงชีวิตผ่านสินค้าและบริการ

๑.๑.๓ สมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ในสมัยประชุมที่ ๖ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้ริเริ่มประเด็นภาคธุรกิจกับความหลากหลายทางชีวภาพขึ้น เพื่อให้ภาคธุรกิจได้ร่วมเป็นพันธมิตรในการดำเนินงานตามอนุสัญญาฯ เพื่อหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ในสมัยประชุมที่ ๘ และ ๙ ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ และ ๒๕๕๑ ตามลำดับ ได้ให้การรับรองข้อตัดสินใจว่าด้วยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ตลอดจนสร้างพันธมิตรความร่วมมือระหว่างสาธารณชนและภาคเอกชน ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์อนุสัญญาฯ ในด้านการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและยุติธรรม และในสมัยประชุมที่ ๑๐ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ณ ประเทศญี่ปุ่น ได้ให้การรับรองแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ สำหรับปี ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐ (The Strategic Plan for Biodiversity 2011-2020) ซึ่งกำหนดให้มีการดำเนินงานอย่างเร่งด่วนเพื่อหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ภายในปี ค.ศ. ๒๐๒๐ เพื่อให้ระบบนิเวศได้รับการฟื้นฟู ทรัพยากรชีวภาพถูกใช้อย่างยั่งยืน และผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมได้รับการแบ่งปันอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม ซึ่งอนุสัญญาฯ ได้เชิญชวนให้ภาคธุรกิจร่วมดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ฯ เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว

๑.๑.๔ องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้ปี ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐ (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓) เป็นทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ (United Nations Decade on Biodiversity 2011-2020) เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนและส่งเสริมการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของแผนกลยุทธ์ฯ โดยมีเป้าหมายสนับสนุนปฏิบัติการในการจัดการกับสาเหตุของการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีการใช้รูปแบบของการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนในภาคส่วนต่างๆ ของสังคม สนับสนุนการจัดทำกรณีศึกษาของภาคธุรกิจกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนการจัดทำสาส์นและสื่อประชาสัมพันธ์ที่ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน ซึ่งจำเป็นต้องมีการผสมผสานประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพเข้าสู่การดำเนินงานของภาครัฐและทุกภาคส่วนในสังคม โดยให้การศึกษา การติดต่อสื่อสาร และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนอย่างเหมาะสม รวมถึงมาตรการสร้างแรงจูงใจ

๑.๑.๕ ประเทศไทย...

๑.๑.๕ ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ลำดับที่ ๑๘๘ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๗ มีภารกิจที่จะต้องดำเนินการตามพันธกรณี ตลอดจนมาตราต่างๆ ของอนุสัญญาฯ โปรแกรมงาน รวมทั้งข้อตัดสินใจจากการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๑.๖ คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กอช.) โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะประธาน กอช. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยภาคธุรกิจ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของภาคธุรกิจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๑.๗ คณะกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยภาคธุรกิจ โดยเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะประธานคณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแนวทางการถือปฏิบัติที่ดีที่สุดในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยภาคธุรกิจ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ เพื่อทำหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมกรณีตัวอย่างของภาคธุรกิจที่ส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมทั้งยกร่างแนวทางการถือปฏิบัติที่ดีที่สุดในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนสำหรับภาคธุรกิจของประเทศไทย

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานกลางอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพได้ตระหนักว่า การแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน จึงได้มีการดำเนินงาน ดังนี้

๑.๓.๑ ศึกษา รวบรวมข้อมูลแนวทางการถือปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนจากต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น เนเธอร์แลนด์ และแคนาดา เป็นต้น ทำการวิเคราะห์และประมวล และยกร่างแนวทางการถือปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยภาคธุรกิจ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและดูแลการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย โดยเน้นความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๓.๒ นำ (ร่าง)...

๑.๓.๒ นำ (ร่าง) แนวทางฯ เสนอคณะทำงานจัดทำแนวทางการถือปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยภาคธุรกิจ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ และวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ ตามลำดับ โดยได้ปรับปรุงและเพิ่มเติมสาระของ (ร่าง) แนวทางฯ ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และเสนอกรณีตัวอย่างกิจกรรม/โครงการของภาคธุรกิจที่สอดคล้องกับการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ ในด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แนวทางฯ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ณ โรงแรมราม่า การ์เดนส์ กรุงเทพฯ โดยมีผู้แทนจากภาครัฐ ทั้งส่วนกลาง และภูมิภาค ภาคธุรกิจ สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน และสื่อมวลชน เข้าร่วมประชุม

๑.๓.๓ นำ (ร่าง) แนวทางฯ ที่ได้ปรับแก้ตามความเห็นจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นฯ เสนอคณะอนุกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยภาคธุรกิจ ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้เห็นชอบต่อ (ร่าง) แนวทางฯ และให้ฝ่ายเลขานุการฯ ปรับ (ร่าง) แนวทางดังกล่าว เป็นยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ให้ภาคธุรกิจมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ป่านพื้ ดูแล และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของภาคธุรกิจ

๑.๓.๔ ประมวลข้อมูลต่างๆ และจัดทำ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพทางยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและดูแลการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเหมาะสม รวมถึงเพื่อหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ โดยภาคธุรกิจมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งแจ้งเวียน (ร่าง) ยุทธศาสตร์ฯ เพื่อขอทราบข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่ร่วมเป็นองค์ประกอบในคณะอนุกรรมการต่างๆ ได้แก่ คณะอนุกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยภาคธุรกิจ คณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ คณะทำงานจัดทำแนวทางการถือปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยภาคธุรกิจ รวมทั้งหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ หน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ สถาบันการศึกษา และองค์กรพัฒนาเอกชน

๑.๓.๕ รวบรวมและประมวลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานต่างๆ มาปรับปรุง (ร่าง) ยุทธศาสตร์ฯ และนำเสนอคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กชช.) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๕ โดยคณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบต่อ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ โดยให้ฝ่ายเลขานุการฯ ปรับ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ฯ เป็นแนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยกำลังลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในบริบทโลก และปัจจัยภายในประเทศ ทั้งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเพิ่มขึ้นของประชากร รวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งการเจริญเติบโต และการแข่งขันทางด้านการค้าและการลงทุน ส่งผลให้มีการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพเกินศักยภาพในการรองรับของระบบนิเวศ การแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะภาคธุรกิจ ซึ่งเป็นผู้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพในการผลิตและให้บริการ และเป็นผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ตามห่วงโซ่อุปทาน ในการอนุรักษ์ พื้นฟู ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนการติดตามตรวจสอบและประเมินผล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

๒.๒ ในปัจจุบันนโยบายและทิศทางการบริหารจัดการด้านความหลากหลายทางชีวภาพของภาครัฐ รวมถึงเครื่องมือต่างๆ เช่น ฐานข้อมูล กฎระเบียบ การบังคับใช้กฎหมาย และเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น ยังไม่สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงงบประมาณที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการยังมีไม่เพียงพอ ประกอบกับกระแสความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจได้ผลักดันให้องค์กรธุรกิจให้ความสนใจต่อปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น แนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ จึงเป็นกลไกหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคธุรกิจได้ร่วมแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นการแสดงถึงความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติช่วยลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และก่อให้เกิดความสมดุลของระบบนิเวศโดยรวม

๒.๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กอช.) เสนอแนวทาง และนโยบาย มาตรการในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๓.๑ องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้ปี ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐ (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓) เป็นทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ โดยกำหนดให้มีการดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพทั่วโลก ภายใน ปี ค.ศ. ๒๐๒๐ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ซึ่งหนึ่งในแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ คือ การให้การศึกษาและเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนอย่างเหมาะสม ประเทศไทยจึงควรใช้โอกาสนี้จัดกิจกรรมเพื่อร่วมฉลองในช่วงเวลาดังกล่าว ผ่านการดำเนินงานของภาคธุรกิจ ในการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความตระหนักแก่ประชาชนทั่วไป ทุกกลุ่ม ทุกสาขาอาชีพ เพื่อร่วมกันอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นกลยุทธ์หนึ่งในแนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ

๓.๒ สำนักเลขาธิการ...

๓.๒ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพได้กำหนดให้มีการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๑ ในระหว่างวันที่ ๘-๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ณ เมืองไฮเดอราบัด สาธารณรัฐอินเดีย จึงเป็นโอกาสอันดีที่ประเทศไทยจะได้นำเสนอความก้าวหน้าของการดำเนินงานภาคธุรกิจกับความหลากหลายทางชีวภาพให้ประชาคมโลกที่เข้าประชุมได้ตระหนักว่า ภาคธุรกิจของประเทศไทยได้ให้ความสนใจในการดำเนินงานที่สนองตอบต่อกระแสโลกเกี่ยวกับเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (green economy) และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเข้มแข็ง

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ สาระสำคัญ

๔.๑.๑ แนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยภาคธุรกิจ เป็นเครื่องมือสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารจัดการและดูแลการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเหมาะสม และเป็นกรอบแนวทางสำหรับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ความหลากหลายของระบบนิเวศ ชนิดพันธุ์ (พืช สัตว์ และจุลินทรีย์) และพันธุกรรม ให้อยู่คู่กับสิ่งแวดล้อมและสังคมในแต่ละท้องถิ่น โดยผ่านการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ

๒) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์องค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมในระยะยาว และเป็นประโยชน์ต่อคนรุ่นต่อไป

๓) เพื่อเผยแพร่ความรู้ที่เกิดจากการนำแนวทางฯ ไปสู่การปฏิบัติให้แก่สาธารณชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

๔) เพื่อสร้างความพร้อมให้ภาคประชาสังคมได้ระมัดระวัง และเตรียมตัวรองรับภัยคุกคามด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

๔.๑.๒ แนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ อยู่บนพื้นฐานแนวคิดการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ โดยภาคธุรกิจมีส่วนร่วมในการดำเนินการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยประกอบด้วย ๒ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑) ความร่วมมือของภาคธุรกิจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ได้กำหนดให้มีกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีการอนุรักษ์ และฟื้นฟู ชนิดพันธุ์ พันธุกรรม และระบบนิเวศ การสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน สนับสนุนงานวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงสนับสนุนการเข้าร่วมในเวทีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และความตกลงระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่วนราชการ...

๒) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการคลัง สถาบันการศึกษา เป็นต้น ร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของภาคธุรกิจ ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยให้มีแผนงาน กิจกรรม หรือโครงการที่สร้างแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจร่วมดูแลรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนสนับสนุน ข้อมูลทางวิชาการและงานวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และสนับสนุนด้านข้อมูลและบริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔.๒ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๘๕ ที่กำหนดให้ภาครัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๔.๒.๒ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๑ กำหนดอำนาจหน้าที่ กอช. ดังนี้

๑) ข้อ ๙(๑) เสนอแนวทาง และนโยบาย มาตรการ และแผนงาน ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี

๒) ข้อ ๙(๘) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุน เร่งรัด ติดตาม ประเมินผลและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามแนวทาง และนโยบาย มาตรการ หรือแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) กำหนดยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมบทบาท ภาคเอกชนในการดำเนินธุรกิจที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนคืนสู่สังคมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และให้ความสำคัญกับการสร้างเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔.๒.๓ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ กำหนดแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสร้างความตระหนักและจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อทุกภาคส่วนในการเร่งฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้องค์กรภาคเอกชน ร่วมฟื้นฟู อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการดำเนินธุรกิจ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใดๆ

ไม่มี

๖. ผลกระทบ

๖.๑ ผลกระทบต่อนโยบายของรัฐบาล

แนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ สนับสนุนและสอดคล้องกับนโยบายของคณะรัฐมนตรี ข้อ ๕ นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้อ ๕.๕ ส่งเสริมและสร้างความตระหนักและจิตสำนึกทางด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ การดำเนิน...

การดำเนินกิจกรรม และปรับปรุงกิจกรรมการผลิตและการบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญแก่ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนสนับสนุน การดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่จะนำมาสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖.๒ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมหรือเฉพาะท้องถิ่น

แนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ จะช่วยส่งเสริมบทบาทของภาคธุรกิจในการดำเนินธุรกิจที่ให้ผลประโยชน์ ตอบแทนคืนสู่สังคม โดยเฉพาะชุมชนในท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากร จะได้รับการพัฒนาต่อยอด และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีฐานจากการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นของตน ซึ่งผลประโยชน์ที่ได้รับจะช่วย คงทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศและชุมชน เพื่อเป็นฐานในการดำรงชีวิตและพัฒนา เศรษฐกิจในระดับชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งของเศรษฐกิจในระดับชาติบนพื้นฐาน ของทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อขับเคลื่อนสู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่มีคุณภาพ และยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๖.๓ ผลกระทบด้านเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ จะก่อให้เกิดการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง กับความหลากหลายทางชีวภาพ โดยอาจอยู่ในรูปแบบของการให้ความช่วยเหลือ เช่น การสนับสนุนเครื่องมือ สำหรับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการฝึกอบรม เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริม ให้มีการดำเนินการวิจัยร่วมและการวิจัยต่อเนื่องในประเด็นที่สำคัญหรือมีความสนใจร่วมกัน โดยเฉพาะ เทคโนโลยีและองค์ความรู้ที่สนับสนุนและจูงใจให้เกิดการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างยั่งยืน

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ภาคธุรกิจใช้งบประมาณของหน่วยงานที่ตั้งไว้สำหรับดำเนินโครงการ/กิจกรรม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility-CSR) ส่วนภาครัฐใช้งบประมาณแผ่นดิน ตามกรอบงบประมาณของหน่วยงานดำเนินการ

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ แนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการ และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๔๓ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังนี้

หน่วยงาน...

หน่วยงาน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	สาระสำคัญโดยย่อ
๑. คณะอนุกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยภาคธุรกิจ โดยเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นรองประธาน และประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานหลักด้านความหลากหลายทางชีวภาพ อาทิ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง รวมถึงภาคธุรกิจที่มีการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ สมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (สสท.) เป็นต้น	✓	✓	ได้มีมติในคราวการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ เห็นชอบในหลักการต่อ (ร่าง) แนวทางการถือปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ โดยให้ปรับเป็น (ร่าง) ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ (ซึ่งได้ปรับเป็น (ร่าง) แนวทางฯ ในเวลาต่อมา) พร้อมทั้งให้เวียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ ก่อนนำเสนอคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กอช.) พิจารณาให้ความเห็นชอบ

หน่วยงาน...

หน่วยงาน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	สาระสำคัญโดยย่อ
๒. คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กอช.) ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นรองประธาน และประกอบด้วยผู้แทนจากกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงบประมาณ และองค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ศูนย์พันธุ์พืชกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิ	✓	✓	ได้มีมติในคราวการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๕ เห็นชอบในหลักการต่อ (ร่าง) แนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๔๓ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๘ ตามลำดับ กำหนดให้คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ นำเสนอแนวทาง และนโยบาย มาตรการในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เห็นควรเสนอมติคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ ในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๕ และความเห็นของกระทรวงฯ เพื่อโปรดเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๑๐.๑ เห็นชอบต่อแนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ

๑๐.๒ ขอความร่วมมือ...

๑๐.๒ ขอความร่วมมือจากภาคธุรกิจให้สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยอย่างยั่งยืน โดยผสานแนวทางการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ ไว้ในนโยบายและแผนการดำเนินงานของภาคธุรกิจ

๑๐.๓ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของภาคธุรกิจในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพตามแนวทางดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักความหลากหลายทางชีวภาพ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทร. ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๙

โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๙